

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ในการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะงานด้านการสอบบัญชีและการตรวจสอบภาษีอากร ในประเด็นที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การตรวจสอบ การกำหนดขอบเขตงานตรวจสอบ ความรับผิดชอบ จรรยาบรรณด้านวิชาชีพของผู้สอบบัญชีและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากร การกำหนดประเภทงาน การกำหนดขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงาน การใช้เทคนิคการตรวจสอบ กระดาษทำการ และการรายงานผลการตรวจสอบ โดยมีผลการศึกษาจากการเปรียบเทียบ ทำให้ทราบถึงจุดเด่นของลักษณะงานในแต่ละด้านที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานตรวจสอบภาษีอากรให้มีรูปแบบและขอบเขตงานที่มีคุณภาพ โดยการศึกษาพบว่า งานสอบบัญชีและงานตรวจสอบภาษีอากร มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการตรวจสอบของงานสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีและงานตรวจสอบภาษีอากร โดยเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากรมีความแตกต่างกันคือ การตรวจสอบของผู้สอบบัญชีเป็นการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินว่างบการเงินที่ตนตรวจสอบนั้น ได้จัดทำในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามแม่บทการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย เพื่อนำเสนอรายงานการสอบบัญชีและงบการเงินซึ่งฝ่ายบริหารของกิจการมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดทำ โดยชี้ให้เห็นว่า งบการเงินนั้นมีความถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถใช้ประโยชน์จากงบการเงินภายใต้ข้อมูลเดียวกัน ส่วนการตรวจสอบภาษีอากรโดยเจ้าพนักงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลการเสียภาษี มีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบภาษีอากรเพื่อเป็นมาตรการป้องปรามให้ผู้เสียภาษีสำนึกต่อหน้าที่ในการเสียภาษีให้ถูกต้องตามเงื่อนไข เงื่อนไขเวลา ตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น การทำงานตรวจสอบภาษีอากรจึงต้องเข้าไปที่การจัดเก็บภาษีให้ทั่วถึง เหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีทุกฝ่าย ดังนั้น มาตรการตรวจสอบภาษีอากรจึงถือเป็นมาตรการสนับสนุนงานจัดเก็บภาษีที่ช่วยส่งผลให้การจัดเก็บภาษีสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานจัดเก็บภาษีภาครัฐให้มีการจัดเก็บภาษีบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ จากความแตกต่างของวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ จึงส่งผลให้การวางแผน การกำหนดขอบเขต

การกำหนดขั้นตอนกระบวนการในการปฏิบัติงาน การจัดทำกระดาษทำการและรูปแบบการรายงานที่นำเสนอภายใต้ความรับผิดชอบในผลงาน มีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

ส่วนการกำหนดขอบเขตงานตรวจสอบด้านงานสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีได้เน้นการกำหนดขอบเขตและวิธีการตรวจสอบ โดยอาศัยมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยเป็นหลัก และคำนึงถึงข้อกำหนดขององค์กรหรือหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ภายใต้ขอบเขตงานที่ได้มีการตกลงกันในหนังสือตอบรับงาน เพื่อให้ได้หลักฐานและข้อสรุปที่เชื่อถือได้และมีความเพียงพอต่อการแสดงความเห็นต่องบการเงิน ในขณะที่ขอบเขตงานตรวจสอบภาษีอากรถูกกำหนดโดยข้อมูลจากการวิเคราะห์แบบแสดงรายการหรือข้อมูลจากการสืบสวนประมวลหลักฐาน โดยมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีอาจมีการหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร หรือเสียภาษีอากรไม่ครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้นขอบเขตการตรวจสอบภาษีอากรจึงเน้นในประเด็นหรือรายการบัญชีที่มีผลกระทบต่อภาษีอากรเป็นสำคัญ จากการศึกษาเปรียบเทียบการกำหนดขอบเขตการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี หากสามารถนำผลการตรวจตามมาตรฐานการสอบบัญชีมาใช้ประโยชน์ในด้านการกำหนดขอบเขตการตรวจสอบภาษีอากร จะทำให้สามารถลดงานและขอบเขตงานตรวจสอบภาษีอากร คงเหลือเพียงประเด็นรายการบัญชีที่เป็นรายการผิดปกติด้านภาษีอากรเท่านั้น ซึ่งจะส่งผลให้งานตรวจสอบภาษีอากรมีประสิทธิภาพ ทำให้รัฐและผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนได้เสียจะได้รับประโยชน์จากการตรวจสอบภาษีอากรในด้านการทราบประเด็นข้อผิดพลาดอย่างรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้านภาษีอากรอีกทางหนึ่งด้วย

ในการศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านงานสอบบัญชีและงานตรวจสอบภาษีอากร มีประเด็นที่น่าเสนอ 5 เรื่องด้วยกันคือ ความรับผิดชอบต่องบการเงินและแบบแสดงรายการภาษี ความรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน ความรับผิดชอบเกี่ยวกับความลับของกิจการ ความรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม และความรับผิดชอบต่อภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร โดยการเปรียบเทียบความรับผิดชอบใน 5 ประเด็นดังกล่าวข้างต้น มีความรับผิดชอบที่ต้องรักษาเหมือนกัน คือ การรักษาความลับของลูกค้าที่ได้อำนาจจากการตรวจสอบ ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยได้ เว้นแต่การให้การในฐานะพยานศาล หรือตามบทบัญญัติของกฎหมายเปิดช่องให้ เช่น การใช้บทบัญญัติตามมาตรา 10 แห่งประมวลรัษฎากร ในการให้ข้อมูลบางประการที่มีให้ผู้ประกอบการได้รับความเสียหาย เป็นต้น ส่วนความรับผิดชอบที่มีความแตกต่างกันคือ ความรับผิดชอบต่องบการเงินและแบบแสดงรายการภาษี ซึ่งกรณีดังกล่าว งานสอบบัญชีมีความรับผิดชอบต่อความถูกต้องเชื่อถือได้ของงบการเงินโดยรวมตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ส่วนความรับผิดชอบของงานตรวจสอบภาษีอากร มีหน้าที่รับผิดชอบสอบทานงบการเงินและแบบแจ้งข้อความท้ายแบบแสดงรายการ

การภาษี หากพบรายการอันเป็นเท็จ ผู้สอบบัญชีอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตโดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา 3 สัตตแห่งประมวลรัษฎากรได้ ส่วนความรับผิดชอบต่อการควบคุมภายในและความรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม งานสอบบัญชีมีความรับผิดชอบการควบคุมภายในด้านบัญชีที่จะต้องนำเสนอผู้บริหารกิจการ และต้องรับผิดชอบต่อรายงานการสอบบัญชีต่อบุคคลที่สามที่ใช้งบการเงิน และเกิดการหลงผิด ส่วนงานตรวจสอบภาษีอากร ไม่มีบทบัญญัติให้รับผิดชอบใน 2 เรื่องดังกล่าวข้างต้น และความรับผิดชอบประการสุดท้ายคือ ความรับผิดชอบต่อการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร งานสอบบัญชีมีความรับผิดชอบผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามหนังสือตอบรับงานสอบบัญชี ส่วนงานตรวจสอบภาษีอากรโดยเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากร หากปฏิบัติงานไม่สำเร็จทำให้รัฐได้รับความเสียหาย อาจต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเสียหายทางแพ่งให้แก่รัฐด้วย

ส่วนด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งงานสอบบัญชีและงานตรวจสอบภาษีอากรต่างมีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นกรอบในการปฏิบัติงานของตนเช่นเดียวกัน เพียงแต่การบังคับใช้ตามกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติต่างกันบ้าง ซึ่งโดยรวมแล้ว การปฏิบัติงานทั้ง 2 ลักษณะงานต่างต้องปฏิบัติงานด้วยความเป็นอิสระในกรอบงานของตน เพื่อรักษาจรรยาบรรณด้านวิชาชีพและส่งเสริมเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ส่วนด้านประเภทงานตรวจสอบของงานสอบบัญชีและงานตรวจสอบภาษีอากร มีลักษณะงานที่แตกต่างกันคือ งานตรวจสอบงบการเงินถือเป็นงานหลักของผู้สอบบัญชี ส่วนงานตรวจสอบกรณีพิเศษประเด็นเกี่ยวกับภาษีอากร ถือเป็นงานหลักของงานตรวจสอบภาษีอากร โดยในบางกรณีผู้สอบบัญชีอาจมีการรับงานตรวจสอบกรณีพิเศษด้านภาษีอากรได้

ส่วนด้านขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานโดยตามกรอบขั้นตอนการปฏิบัติงานได้มีการปฏิบัติในขั้นตอนการเตรียมการและการวางแผนงานตรวจสอบ การปฏิบัติงานตรวจสอบ และการรายงานผลตามลักษณะงานของตน ยกเว้นการติดตามผลการตรวจสอบ งานสอบบัญชีไม่มีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ส่วนงานตรวจสอบภาษีอากรมีการติดตามผลกรณีผลสืบเนื่องจากการตรวจพบประเด็นความผิดที่ส่งผลสืบเนื่องต่อการยื่นแบบและเสียภาษีของรอบระยะเวลาบัญชีถัดไปด้วย ในด้านกระบวนการปฏิบัติงานส่วนของการเตรียมการ ทั้ง 2 งานมีการเตรียมการ มีการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน และการจัดทำแนวการตรวจสอบที่มีรายละเอียดต่างกันไปบ้าง ส่วนกรณีเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือตอบรับงาน การวิเคราะห์ความเสี่ยง งานตรวจสอบภาษีอากรไม่มีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากการตรวจสอบภาษีอากรเป็นอำนาจของเจ้าพนักงาน จึงไม่จำเป็นต้องมีหนังสือตอบรับงาน ส่วนการวิเคราะห์ความเสี่ยงได้ใช้วิธีการวิเคราะห์งบการเงินเป็นหลัก เนื่องจากสถานการณ์ความเสี่ยงที่มีต่องบการเงินภายใต้การตรวจสอบภาษีอากร ได้มี

การผ่านเงื่อนไขดังกล่าวไปแล้ว ดังนั้น สิ่งที่ต้องติดตามด้านความเสี่ยงคือ ความสามารถในการชำระหนี้ภาษีอากรค้างของกิจการที่ถูกตรวจสอบ เพื่อจะได้กำหนดแนวทางในการเร่งรัดหนี้ภาษีอากรค้างให้มีประสิทธิภาพต่อไป ส่วนในด้านการปฏิบัติตามตรวจสอบ งานสอบบัญชีมีกระบวนการปฏิบัติตามตรวจสอบ 3 ลักษณะคือ การตรวจสอบระหว่างกาล การสังเกตการณ์ตรวจนับสินทรัพย์ และการตรวจสอบขั้นสุดท้าย ซึ่งมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ส่วนงานตรวจสอบภาษีอากร จะเน้นการตรวจสอบขั้นสุดท้ายโดยการออกหมายเรียกตรวจสอบภาษีอากรเป็นหลัก ส่วนกระบวนการตรวจระหว่างปีจะใช้กรณีตรวจเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม/ภาษีธุรกิจเฉพาะ และในบางกรณีที่เป็นต้องให้การสังเกตการณ์ตรวจนับสินทรัพย์ สำหรับการตรวจเฉพาะประเด็นตามการสั่งการของผู้บังคับบัญชาในรายการที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม/ภาษีธุรกิจเฉพาะด้วย ส่วนในกระบวนการด้านการรายงานผลการตรวจสอบ งานสอบบัญชีมีกระบวนการในการพิจารณาความถูกต้องและเชื่อถือได้ของงบการเงินตามขอบเขตมาตรฐานงานสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ส่วนงานตรวจสอบภาษีอากรเป็นเพียงการสอบทานความเชื่อถือได้ของงบการเงินที่ผ่านการรับรองโดยผู้สอบบัญชี ดังนั้น การจัดทำรายงานจึงมีรูปแบบการจัดทำรายงานที่แตกต่างกัน เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบแตกต่างกัน

ด้านเทคนิคการตรวจสอบของงานสอบบัญชีและงานตรวจสอบภาษีอากร มีการใช้เทคนิคการตรวจสอบที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งการใช้เทคนิคในแต่ละรายการบัญชีขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การตรวจสอบในเรื่องนั้น ๆ จากการศึกษางานตรวจสอบภาษีอากรมีจุดเด่นในเทคนิคการตรวจสอบคือ มีการใช้ข้อมูลจากการสืบสวนประมวลหลักฐานเป็นข้อมูลในการตรวจสอบด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์ว่า กิจการมีรายการนอกงบการเงินซึ่งอาจมีผลต่อการเสียภาษีไม่ถูกต้องได้ ส่วนการใช้เทคนิคการได้สวนถือเป็นเทคนิคหนึ่งที่งานตรวจสอบภาษีอากรใช้อำนาจตามกฎหมายสอบข้อเท็จจริงจากผู้ประกอบการ ซึ่งงานสอบบัญชีไม่สามารถทำได้หากถูกจำกัดขอบเขตโดยลูกค้า และทั้ง 2 กรณี งานสอบบัญชีไม่สามารถใช้ประโยชน์จากงานตรวจสอบภาษีอากรได้ หากกิจการไม่เปิดเผยให้ผู้สอบบัญชีได้ทราบ

ในส่วนของกระดาษทำการ งานสอบบัญชีได้มีการแยกเพิ่มกระดาษทำการออกเป็นแฟ้มถาวรและแฟ้มปัจจุบัน โดยแฟ้มถาวรจะใช้เก็บกระดาษทำการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบตลอดระยะเวลาการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี ส่วนแฟ้มปัจจุบันจะใช้เก็บรวบรวมกระดาษทำการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานตรวจซึ่งดำเนินอยู่ในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันที่ไม่มีความสัมพันธ์กับงวดอื่น ซึ่งการเก็บกระดาษทำการดังกล่าวแตกต่างกับงานตรวจสอบภาษีอากรที่มีการจัดเก็บกระดาษทำการทุกอย่างไว้ในสำนวนการตรวจสอบเพียงแฟ้มเดียว ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามระเบียบการตรวจสอบภาษีอากร กรณีดังกล่าวจึงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติหาก

ความต้องการใช้ข้อมูลสืบเนื่องจากการตรวจสอบในสำเนาการตรวจสอบปีก่อนจะต้องใช้เวลาค้นหาข้อมูล

ด้านการรายงานผลการตรวจสอบถือเป็นรูปแบบเฉพาะของงานสอบบัญชีและงานตรวจสอบภาษีอากร เนื่องจากมีวัตถุประสงค์หลักของการตรวจสอบที่แตกต่างกัน โดยรายงานของผู้สอบบัญชีจะประกอบด้วยวรรคนำ วรรคขอบเขต และวรรคความเห็น ส่วนรายงานการตรวจสอบภาษีอากรจะประกอบด้วย บทคัดย่อเพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชาสั่งการ และรายงานผลการตรวจสอบในแต่ละประเภทภาษีอากร โดยในเนื้อหาของรายงานจะประกอบด้วยข้อเท็จจริงขอบเขตการตรวจ ข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ การแสดงความเห็นของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ และจากการศึกษาประเภทของรายงาน งานสอบบัญชีมีการจัดทำรายงานเป็น 3 ประเภทคือ รายงานการสอบทานงบการเงินระหว่างกาล รายงานการตรวจกรณีพิเศษตามข้อตกลงตอบรับงานกับลูกค้ากรณีพิเศษในเรื่องที่จะให้ทำการตรวจสอบ และรายงานการรับรองงบการเงินประจำปี ส่วนการตรวจสอบภาษีอากรมีการรายงานกรณีตรวจเฉพาะประเด็นภาษีบางประเภทตามช่วงเวลาที่เขาตรวจ เช่น การตรวจปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่รวมภาษีประเภทอื่น ส่วนกรณีการรายงานผลการตรวจกรณีพิเศษจะมีสาเหตุจากการที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ปฏิบัติ อาทิเช่น การออกตรวจค้นตามหมายเรียกตรวจค้น เป็นต้น ส่วนการรายงานผลการตรวจสอบตามหมายเรียกซึ่งอาจมีการตรวจสอบเกินกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี จึงมีลักษณะคล้ายกับรายงานผลการตรวจสอบประจำปีของผู้สอบบัญชี

จากข้อสรุปดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า งานสอบบัญชีสามารถสนับสนุนงานตรวจสอบภาษีอากรได้เป็นอย่างดี และจะทำให้งานตรวจสอบภาษีอากรมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการตรวจสอบและการจัดเก็บภาษีอากรของภาครัฐ ส่วนผลการตรวจสอบภาษีอากรหากเจ้าของกิจการได้มีการเปิดเผยข้อผิดพลาดจากผลการตรวจสอบภาษีอากรให้ผู้สอบบัญชีได้รับทราบ จะเป็นผลดีต่อกิจการและงานสอบบัญชีเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากประเด็นที่ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบงานสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีและงานตรวจสอบภาษีอากร โดยเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากรของภาครัฐในเรื่องวัตถุประสงค์ ขอบเขต ความรับผิดชอบ จรรยาบรรณวิชาชีพ กระบวนการทำงานและการรายงานผลการตรวจสอบ ทำให้ทราบถึงจุดเด่นของลักษณะงานในแต่ละด้าน และการนำจุดเด่นนั้นมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภาษีอากร ด้านการสอบบัญชีและผู้ประกอบกิจการ ซึ่งจากการศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การสร้างความเชื่อมั่นในผลงานสอบบัญชีมาใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีอย่างกว้างขวาง

จากการศึกษางานตรวจสอบภาษีอากร จะเห็นได้ว่าการใช้หลักการพื้นฐานการสอบบัญชีในหลายเรื่องมาใช้ในการวางแผนการตรวจสอบ การจัดทำแนวการตรวจสอบ การใช้เทคนิคการตรวจสอบ จนอาจเปรียบได้ว่า ลักษณะงานตรวจสอบภาษีอากรมีการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพคล้ายกับงานสอบบัญชี เนื่องจากงานตรวจสอบภาษีอากรมีการใช้ข้อมูลจากงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและรับรองความถูกต้องในขอบเขตงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว หากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีมีทัศนคติที่ดีก็สามารถขอใช้ผลงานจากผู้สอบบัญชีมาใช้เป็นแนวทางการตรวจสอบ โดยอาจใช้วิธีการแจ้งความประสงค์หรือกรณีที่ต้องใช้อำนาจทางกฎหมายขอสอบทานกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีเพื่อประโยชน์ในการกำหนดขอบเขตการตรวจสอบภาษีอากรให้แคบลงเหลือเพียงประเด็นรายการบัญชีที่อาจมีผลกระทบต่อภาษีในส่วนที่มีสาระสำคัญก็จะส่งผลให้งานตรวจสอบภาษีอากรมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยสามารถประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบของภาครัฐ ผู้ประกอบกิจการ และผู้มีส่วนได้เสียต่อความไม่แน่นอนจากหนี้ภาษีอากรที่อาจเกิดขึ้นได้

2. การให้ฝ่ายบริหารของกิจการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่การจัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เนื่องจากมีความเข้าใจผิดของฝ่ายบริหารของกิจการจำนวนไม่น้อยที่มีความเข้าใจว่าการจัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นหน้าที่ของผู้สอบบัญชีที่จะดำเนินการให้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความรับผิดชอบดังกล่าวเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารของกิจการ โดยผู้สอบบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินที่ตนลงลายมือชื่อรับรองเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้การตรวจสอบมีคุณภาพ การนำเสนอของงบการเงินของฝ่ายบริหารจึงมีความสำคัญและมีผลต่อการปฏิบัติด้านการสอบบัญชีและการตรวจสอบภาษีอากรเป็นอย่างมาก หากกิจการได้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ ก็จะส่งผลให้สามารถลดงาน ลดขอบเขตและเทคนิคการตรวจสอบ

ลงได้ โดยเฉพาะหากมีการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่เกี่ยวกับเรื่องภาษีเงินได้ในลักษณะการจัดทำรายการงบประมาณประจำปีใหม่เพื่อประโยชน์ทางด้านภาษีอากร โดยเฉพาะ เพื่อทำการประเมินรายการทรัพย์สิน หนี้สิน และรายการกำไรขาดทุนให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร จะทำให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจในหลักการพื้นฐานในการจัดทำงบการเงินตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปกับรายการข้อมูลทางการเงินที่ใช้ประโยชน์ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในหมายเหตุประกอบงบการเงินในคราวเดียวกัน

3. การหาแนวทางลดความเสี่ยงจากการตรวจสอบภาษีอากรของภาครัฐ

เนื่องจากการประกอบกิจการมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องจากธุรกิจ ความเสี่ยงจากข้อผิดพลาดของระบบการควบคุมภายใน และความเสี่ยงอันเกิดจากการตรวจไม่พบข้อผิดพลาดนั้น เพื่อขจัดปัญหาความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ควบคุมได้ ผู้ประกอบกิจการควรเปิดเผยความเสี่ยงที่ได้รับจากผลการตรวจสอบภาษีอากรให้ผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายในได้ทราบ เพื่อจะได้กำหนดแนวทางป้องกันความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น และทำให้ผู้สอบบัญชีสามารถกำหนดขอบเขตงานตรวจสอบให้รัดกุมและเหมาะสมในการตรวจสอบไว้ต่อไป

4. การเสนอแนวทางใหม่เพื่อลดงานตรวจสอบภาษีอากร

เนื่องจากจำนวนรายผู้ประกอบการในความรับผิดชอบเพื่อการบริหารการจัดเก็บภาษีมีจำนวนมาก การใช้วิธีการตรวจสอบภาษีอากรจึงอาจไม่ทั่วถึงซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี เนื่องจากการตรวจสอบภาษีอากรแต่ละรายต้องใช้เวลา ทำให้ผู้เสียภาษีเกิดความวิตกและไม่ทราบผลที่จะเกิดขึ้นว่าต้องรับผิดชอบเสียภาษีย้อนหลังเป็นจำนวนเงินเท่าใด กรมสรรพากรจึงมีแนวนโยบายใหม่เพื่อลดปัญหางานตรวจสอบภาษีอากรที่ไม่เป็นปัจจุบัน ปัญหาการคลังข้างของงานและในกรณีที่ทำการประเมินภาษีไปแล้ว ลูกหนี้ไม่สามารถชำระภาษีอากรค้างได้ เนื่องจากปัจจุบันการดำเนินธุรกิจไม่เหมือนในอดีตที่ผ่านมา จึงมีการปรับกลยุทธ์การตรวจสอบภาษีอากรเป็นการกำกับดูแลผู้เสียภาษีเป็นรายผู้ประกอบการและเป็นปัจจุบัน ซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าวได้มีการตั้งทีมกำกับดูแลเป็นรายประเภทธุรกิจ เพื่อให้บริการที่ดีแก่ผู้เสียภาษีและเพิ่มความเป็นมืออาชีพในธุรกิจที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบกำกับดูแล โดยคาดหวังว่าหากได้มีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดโดยใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการติดตามการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีของผู้เสียภาษีเป็นรายเดือน หากพบรายการผิดปกติจะได้มีการแนะนำให้ผู้ประกอบการได้แก้ไขให้ถูกต้องได้อย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถลดปัญหาเรื่องการตรวจสอบที่ต้องใช้เวลานานและปัญหาหนี้ภาษีอากรค้างได้ ส่วนผู้เสียภาษีก็จะได้รับบริการให้คำแนะนำที่ดี ลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นจากการประเมินภาษีย้อนหลังของเจ้าพนักงาน และ

ด้านผู้สอบบัญชีก็ได้รับประโยชน์ คือ ทำให้ระบบมาตรฐานการปฏิบัติงานของกิจการมีผลกระทบระดับการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้งานสอบบัญชีมีประสิทธิภาพตามไปด้วย จากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น หากได้มีการศึกษาปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไขให้เป็นรูปธรรม จะสามารถพัฒนางานสอบบัญชีและงานตรวจสอบภาษีอากรให้มีกรอบแนวทางการปฏิบัติงานที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อกันได้อย่างเหมาะสม และทำให้ทุกฝ่ายมีการมองไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ ความมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่องานสอบบัญชี งานตรวจสอบภาษีอากร และงานตามภารกิจที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนให้สามารถเดินไปด้วยกันอย่างสมเหตุสมผล